

REFERAT Udsatterådet d. 12-12-2025

Mødedato Fredag d. 12. december 2025 kl. 12:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Annette Blynel, F, Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Carsten Sørensen, løsgænger, Mette Bossen Linnet, V, Sabrina Bech Bartholin, løsgænger (Fravær), Rasmus Bøgh Christiansen (Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A (Fravær), Jacob Blaase Ludvigsen (Kommunernes gadesygeplejersker) (Fravær), Kristina Louise Bliksted (Social Sundhed), Rasmus Lyager (Ungdommens Røde Kors) (Fravær), Susanne Mathiesen (Headspace), Peter Chortsen Isak (Center for Seksuelt Misbrugte), Michael Aagaard Seeberg, KFUM

Indholdsfortegnelse

Gensidig orientering.....	3
Sundhedsreformens betydning for Region Syddanmarks organisering og samarbejde med civilsamf.....	4
Social ulighed i kræftscreening.....	5
Defactum ved Aarhus Universitets kvalitative undersøgelse af udsattes møde med sundhedsvæsenet.....	7
Eventuelt.....	8

Punkt 1: Gensidig orientering

Beslutning i Udsatterådet den 12-12-2025

Drøftet.

Fraværende Sabrina Bech Bartholin, løsgænger, Jacob Blaase Ludvigsen
(Kommunernes gadesygeplejersker), Rasmus Lyager (Ungdommens
Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A

Punkt 2: Sundhedsreformens betydning for Region Syddanmarks organisering og samarbejde med civilsamfundet

25/107

Resumé

Udsatterådet orienteres om den fremtidige organisering af samarbejdet med civilsamfundet, når sundhedsreformen træder i kraft pr. 1. januar 2025.

Sagsfremstilling

Udsatterådet har på møde den 21. marts 2025 bedt om at få et indblik i organiseringen af samarbejdet med civilsamfundsorganisationerne i Region Syddanmark fra årsskiftet.

Med sundhedsreformen etableres fire sundhedsråd i Region Syddanmark, som består af både regionsrådsmedlemmer og kommunale repræsentanter. Sundhedsrådene får det umiddelbare politiske og forvaltningsmæssige ansvar for drift og udvikling af de regionale sundhedsopgaver i et afgrænset geografisk område. Sundhedsrådene får ligeledes det umiddelbare ansvar for regionens opgaver på socialområdet.

En af konsekvenserne af sundhedsreformen er, at regionens brugerråd, herunder Udsatterådet, nedlægges pr. 1. januar 2025 og erstattes af lokale patient- og pårørendeudvalg under hvert sundhedsråd. Det er det enkelte sundhedsråd, der træffer beslutning om sammensætning af medlemmer i det enkelte patient- og pårørendeudvalg.

Afdelingschef, Hanne Molbo, Regionssekretariat og jura, deltager under punktet og giver et indblik i den fremtidige organisering.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 12-12-2025

Orientering taget til efterretning.

Fraværende Sabrina Bech Bartholin, løsgænger, Jacob Blaase Ludvigsen (Kommunernes gadesygeplejersker), Rasmus Lyager (Ungdommens Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A

Punkt 3: Social ulighed i kræftscreening

24/343

Resumé

Udsatterådet har efterspurgt tal på social ulighed i kræftscreeningsprogrammer i Region Syddanmark. Tallene for hhv. screening for brystkræft, livmoderhalskræft og tarmkræft viser lavere deltagelse for borgere med en kortere uddannelse samt for etniske minoriteter.

Sagsfremstilling

Udsatterådet har på møde den 19. september 2025 efterspurgt tal på den sociale ulighed i regionens kræftscreeningsprogrammer.

Sundhedsstyrelsens rapport ”Social ulighed i sundhed og sygdom” fra 2020 viser, at der forekommer social ulighed i deltagelsen i brystkræftscreeningsprogrammet med lavere deltagelse hos kvinder med en kortere uddannelse. Deltagelsen i brystkræftscreeningsprogrammet er også lavere for kvinder, som er migreret til Danmark sammenlignet med kvinder, der er født i Danmark.

Samme rapport viser, at der er social ulighed i deltagelsen i livmoderhalskræftscreeningsprogrammet. Andelen af kvinder (30-64 år), der deltog i screening for

livmoderhalskræft steg i takt med længden på fuldført uddannelse. Endvidere var tilslutningen til screeningsprogrammet for livmoderhalskræft betydeligt lavere blandt kvinder født i et ikke-vestligt

land. Endelig ses lavere deltagelse blandt de yngste i målgruppen (23-24 årige) i den opgjorte periode.

Rapporten peger endvidere på at der forekommer social ulighed i deltagelsen i tarmkræftscreeningsprogrammet med højere deltagelse blandt borgere med en mellemlang eller længerevarende uddannelse. Et studie fra 2014 viser, at deltagelsen blandt borgere, der er født i et ikke-vestligt land er lavere end gennemsnittet.

Link til rapport: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Ulighed-i-sundhed/Social-ulighed-i-sundhed-og-sygdom-tilgaengelig.ashx>

Supplerende vedr. livmoderhalskræftscreening

Den regionale styregruppe for livmoderhalskræftscreeningsprogrammet i Region Syddanmark har gennem flere år haft fokus på at højne deltagelsen i screeningsprogrammet. I den forbindelse er det bl.a. blevet undersøgt og drøftet, hvilke grupper, som i mindre grad deltager i screeningstilbuddet. Her har man bl.a. set på etniske minoriteter. Det har udmøntet sig i udarbejdelse af informationsmateriale om screeningstilbuddet på de fire største indvandrersprog.

I øjeblikket undersøger Region Syddanmark, sammen med de øvrige regioner, mulighederne i brugen af HPV-selvtest, herunder især at målrette screeningen ved at tilbyde selvopsamlede prøver til sårbare og udsatte grupper, for eksempel kvinder med fysisk funktionsnedsættelse, psykisk sygdom, kvinder der har været udsat for seksuelle overgreb eller etniske minoritetsgrupper. Desuden vurderes det, at tilbud om selvopsamlingsprøve vil gavne kvinder med psykiske udfordringer, da de således ikke skal ud af døren.

Afslutningsvis overvejer Region Syddanmark også et projekt, hvor almen praksis kan udlevere HPV-selvtest til kvinder, som dukker op i konsultationen i anden anledning.

AC-konsulent, Jørgen Marinus Madsen, Praksisafdelingen, deltager under punktet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 12-12-2025

Drøftet.

Link til omtalte resultater fra Dansk Kvalitetsdatabase for Livmoderhalskræftscreening (specifikke tal fremgår fra side 60): https://www.sundk.dk/media/esj2gou/dkls-a-rsrapport-2024_offentliggjort-version-19062025.pdf

For øvrige områder for screening (tarmkræft og mammografi): <https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/kvalitet/kliniske-kvalitetsdatabaser/screening/>

Fraværende Sabrina Bech Bartholin, løsgænger, Jacob Blaase Ludvigsen
(Kommunernes gadesygeplejersker), Rasmus Lyager (Ungdommens
Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A

Punkt 4: Defactum ved Aarhus Universitets kvalitative undersøgelse af udsattes møde med sundhedsvæsenet

25/107

Resumé

Social Sundhed giver et indblik i en kvalitativ undersøgelse om udsattes møde med sundhedsvæsenet samt om Social Sundheds arbejde som brobyggere.

Sagsfremstilling

Udsatterådet har efterspurgt et oplæg fra Social Sundhed om en kvalitativ undersøgelse af udsattes møde med sundhedsvæsenet, som blev omtalt på møde den 21. marts 2025.

Direktør for Social Sundhed, Kristina Louise Bliksted, giver et indblik i undersøgelsens hovedpointer.

Link til undersøgelsen: <http://socialsundhed.org/forskning/>

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realiseringen af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 12-12-2025

Drøftet.

Fraværende Sabrina Bech Bartholin, løsgænger, Jacob Blaase Ludvigsen (Kommunernes gadesygeplejersker), Rasmus Lyager (Ungdommens Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A

Punkt 5: Eventuelt

Beslutning i Udsatterådet den 12-12-2025

Drøftet.

Fraværende Sabrina Bech Bartholin, løsgænger, Jacob Blaase Ludvigsen
(Kommunernes gadesygeplejersker), Rasmus Lyager (Ungdommens
Røde Kors), Simon Sharif Chowdhury, A